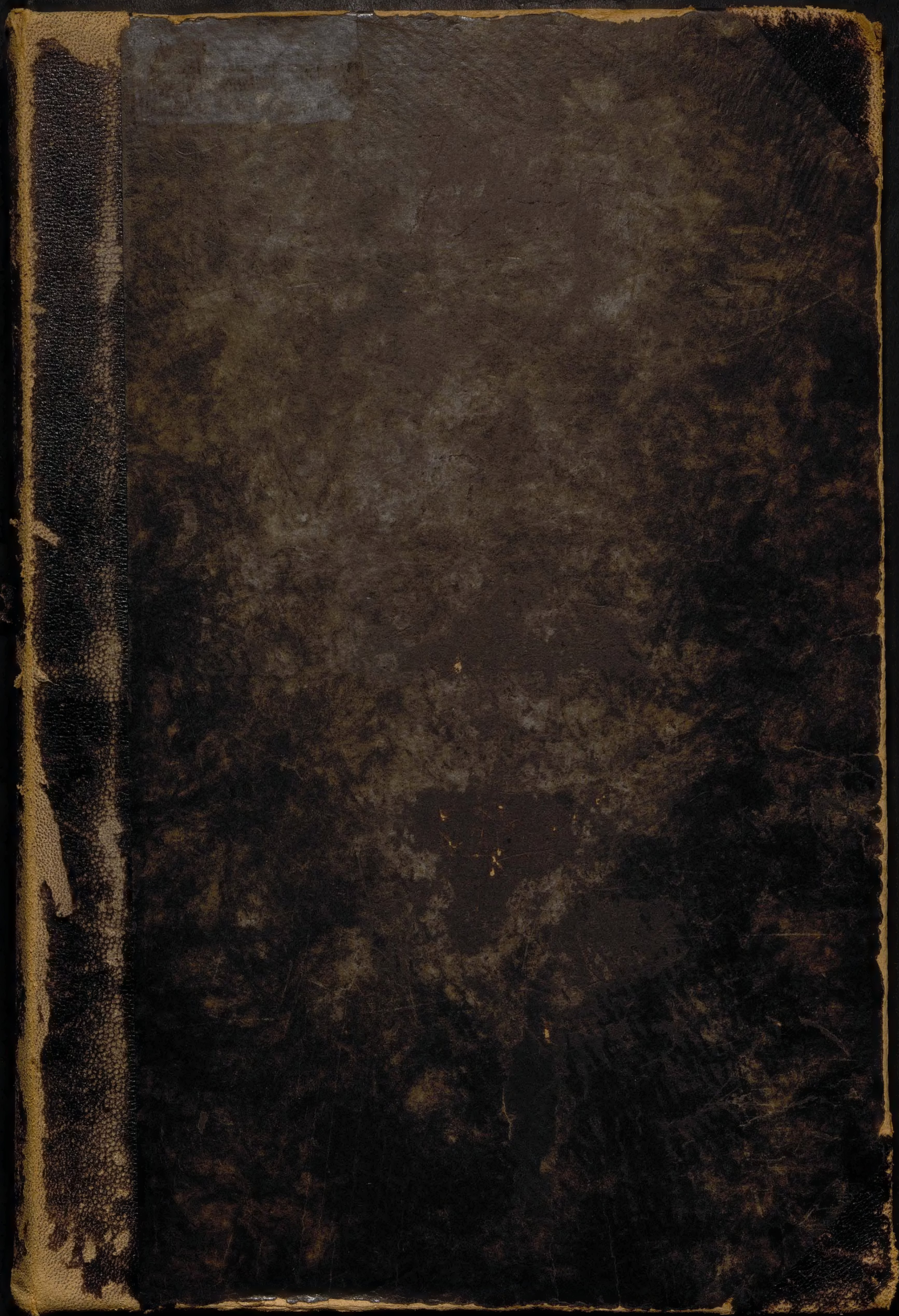

15027

Sejm czteroletni. Tom I.

Mowy, ustawy i pisma z r. 1788–1789.

R. 1788.

1.) Ankwicz Józef 1. 27/X 1788.
2.) Branicki Ksawery 2. 23/X 1788.
3.) Brzostowski Michał 3. 27/X. 1788.
4.) Bzowski Hiacynt 4. 19/VIII 1788.
5.) Chomiński Franciszek 5. s. d. 1788.
6.) Czacki Michał 6. 23/III. 1788. 7. 15/XI 1788.
7.) Czartoryski Adam 8. – s. d 1788.
8.) Górski Stan. August 9. – 24/X 1788.
9.) Krasiński Jan 10. – 22/IX 1788. 11. 4/XII. 1788. 12. s. d. 1788.
10.) Kublicki 13. – 15/XI 1788. 14. s. d. 1788
11.) List przytomnego na sejmie arbitra 15. 4/XI 1788.
12.) Odezwa wolnego obywatela 16. s. d. [1788]
13.) Poniatowski Michał prym. 17. – 27/X. 1788.
14.) Potocki Franciszek Piotr 18. 17/X 1788.
15.) Potocki Stanisław 19. – 27/X. 1788.; 20. 5/XI 88.; 21. 24/XI. 88.
16.) Projekt.. podatk. dla powiększenia sił krajowych 22. s. d 88
17.) " do konstytucyi (m. Kalisz.) 23. s. d. [1788]
18.) Prośba kahału kazimierskiego do króla i stanów. 24. s. d. [1788]
19.) " szlachty we wsiach Tucznej i Hoszczy .. 25. s. d [1788]
20.) Raczyński Kazimierz 26. 24/X 1788.
21.) Radziszewski Michał 27. 3/XI 88
22.) Reprezentacya do J. K. Mci przez Marszałków konf. 28. 7/XI 88
23.) Sapieha Kazimierz 29. 8/X. 88
24.) Sokołowski Serafin 30. 27/X 88.
25.) Stanisław August 31. a 7/IX 88. b.) 6/XI c) 6/XI odm. wyd.
26.) Starostwa i królewszczyzny [ustawa] 32. s. d [1788.]

27.) Stroynowski Waleryan 33. 14/XI 88. 34. 25/X. 88
28.) Suchodolski Wojciech 35. 7/X 88; 36. 11/XII. 88 67. 16/II 89
45. 3/XI 88 68. 10/III. 89. 69. 4/VIII 89
29.) Suchorzewski Jan 37. 8/X 88.
30.) Szembek Krzysztof bp. 38. 27/X. 1788.; 39. 13/XII 88; 40 15/XI. 88
31.) Zabiełło Szymon 41. 3/XI. 88; 42. 24/X 88
32.) Zaleski 43. s. d. [1788]
33.) Załuski Teofil hr. 44. 27/X 88; 46. 19/XII 88

Rok. 1789

34.) Butrymowicz Mateusz: Reforma żydów 47. s. d.
35.) Chromiński Kazimierz: Wyłuszczenie praw żydów w Warszawie. 48.
36.) Czetwertyński Janusz 49. 31/III.
37.) Krasiński Adam bp. 50. 28/VIII.
38.) Lustracya dymów i podanie ludności 51. 22/VI.
39.) Ożarowski Piotr 52. 30/I; 53. 15/I.
40.) Poniński Adam: [Pozwy przed Sąd sejm.] 54. 26/VIII. M. 55. 29/VIII.
41.) Prawa względem ofiary na powiększenie sił kraj 56. 4/IV.
42.) Prośby m. Krakowa 57. 58. 59. 60. 61. 62.
43.) ~~Uwa~~ Sposób dawania rekrutów w Koronie i W.X.Lit. 63. 7/XII.
44.) Suplika gromady Starostwa Młodzirzyńskiego 70. 8/X.
45.) Turski Wojciech 71. 29/VIII.
46.) Uwagi nad prośbą żydów do Stanów 72.
47.) " [w sprawie oddalenia stanu wojsk. od przywileju obywatelstwa w Polsce 73. s. d. 1789.
48.) Wielogłowski Józef 74. 12/I.

MOWA
JASNIE WIELMOZNEGO
JANA
KRASINSKIEGO,
STAROSTY OPINOGORSKIEGO,

KAWALERA ORDERU S. STANISŁAWA,

POSŁA z WOIEWODZTWA PODOLSKIEGO,

z oznaymieniem o obranym Marszałku w Senacie

MIANA.

GŁOS powszechny wolnego Narodu, z chęcią nim władaiącego zgodny, iest oznaką tego zaufania, które Rządu słodka powolność, a pod tym zostaiących żywa wdzięczność tworzyć się zdaią.

W tym Narodzie, gdzie nie pod żelaznym Berłem uginać się iest wierności dla Pana dowodem, w którym interes Tronu, z istoty swoiey od Narodu oddzielnym być nie powinien, często iednak cieniem nieporozumienia się przeciwnym mniemany. Gdzie od Przodków W. K. Mci nadane, a przez Ciebie Miłościwy Panie, przysięgą nam zaręczone Prerogatywy umacniaią każdego szlachetne imie noszącego wpływać do Rządu y Prawodactwa, y wtedy swoie podług przekonania wolnomyślne otworzyć zdanie. Hołd winny Ci oddawany, miłym być powinien, bo go nie przymus, ani do podłey wzwyczaienie niewoli wznieca, ale niewątpliwa od wszystkich poprzysiężona dobrowolnie wierność.

Jawny teyże daie dowod Izba Poselska, gdy zamiast uniesienia się dwoma naymocniey w społeczeństwach władaiącemi sprężynami interessem y ambicyą, od tych się uchyliwszy iednomyślnie, zgodnie do iedynego zamiaru Dobra Publicznego dążąc niemal ieden przed drugim niewątpliwe miłości Oyczyzny dawać oznaki ubiegaią się.

Jest to dla pełniących Obywatelskie wysługi naywiększym zaszczytem, y chlubą; Panowania zaś W. K. Mci sprawiedliwego y w nayprzykrzeyszych okolicznościach czułey troskliwości o dobro kraiu naypewnieyszą cechą; bo Krolow przykłady staią się prawidłem czynności im podległych, a Publiczność złe lub dobre skutki im przypisywać zwykła.

Pamiętną teraz Epoką stanie się gorliwość W. K. Mci w wszystkich przelana umysły, ta niemi włada, a szczęście ztąd wrożące się losu Kraiu y Rządu iego polepszenie, obiecuią Ci Miłościwy Panie tę w potomności wdzięczność, która dobrym Królom w zamian ich troskow święcona bywa.

Nieszczęśliwa słabość wewnętrzna nasza, odjęta władania sprężystość przez możnieyszych nas otaczaiących sąsiadow, położe-

nie ſmutne, że ani w przeciwnych dotąd dać odporu, ani z pomyślnych okoliczności korzyſtać nam wolno było, zwrot onych ſzczęśliwſzy, któren nam cokolwiek ożywia nadziei, że przy Twoiey Pomocy, NAYIASNIEYSZY PANIE, Narod, ieżeli nie tak bitny, ſzanowny y ſąſiadom ogromny, iąk w świetnych ſwoich bywał czaſach, to przynaymniey rządnieyſzym ſtać ſię może.

Nie mogła Izba Poſelſka zaſtanawiaiąc ſię nad takiemi okolicznościami nie powiękſzyć ſwoiey troſkliwości, komu zawierzyć, w kim zaufanie położyć, komu Laſkę Marſzałkowſką powierzyć, y w tym ieſzcze los iakiś przeznaczenia dalſzych pomyślności zdarzył, że wybor nie przez boiaźń, ale przez wzgląd na dwoch w Oyczyźnie Mężow zaſłużonych JW. Małachowſkiego Referendarza Koronnego, Poſła z Woiewodztwa Sendomirſkiego, a JW. Potockiego Staroſty Szczerzeckiego Poſła z Woiewodztwa Podlaſkiego na czas w umyſłach zawieſzony zoſtał; chęć obydwoch ſłużenia Oyczyźnie, y gorliwość ich znana za każdym mowiła, iednak znaiący JW. Staroſta Szczerzecki, że z Prawa ieden tylko do Laſki Marſzałkowſkiey wezwanym być może, nie chcąc czasu wycieńczać drogiego, miłości własney dla publiczneyuczynił ofiarę, tym chętniey, bo przeświadczony, że w ręku znim ubiegaiącego ſię los Oyczyzny beśpiecznie umieſzczony będzie. Na inny czas chęć ſwoią ſłużenia Kraiowi wſtrzymał, a tak iednomyślnie okrzykniętym zoſtał z Stanu Rycerſkiego Marſzałkiem JW. Małachowſki Referendarz Koronny, z Imienia znakomity, z Przodkow ſwoich Braci, Synowca, y oſobiście pełnionych dla Oyczyzny wyſług zaſłużony. Wiele razy w doſtoyności Poſelſkiey y Trybunału Koronnego Laſką władaiąc, nieſkażonym ſwym ſercem w obowiązkach Tronowi y Narodowi w innych z ſiebie chwalebny uczynił wypłat; W K. Mci zawſze ſtał ſię wiernym, y nie przepomniał nigdy, co winien Kraiowi, bo iako dobry Obywatel, te obowiązki co znał być dla ſwoiego KROLA, nierozerwanemi zawſze uczynić umiał z winnemi od ſiebie Oyczyźnie.

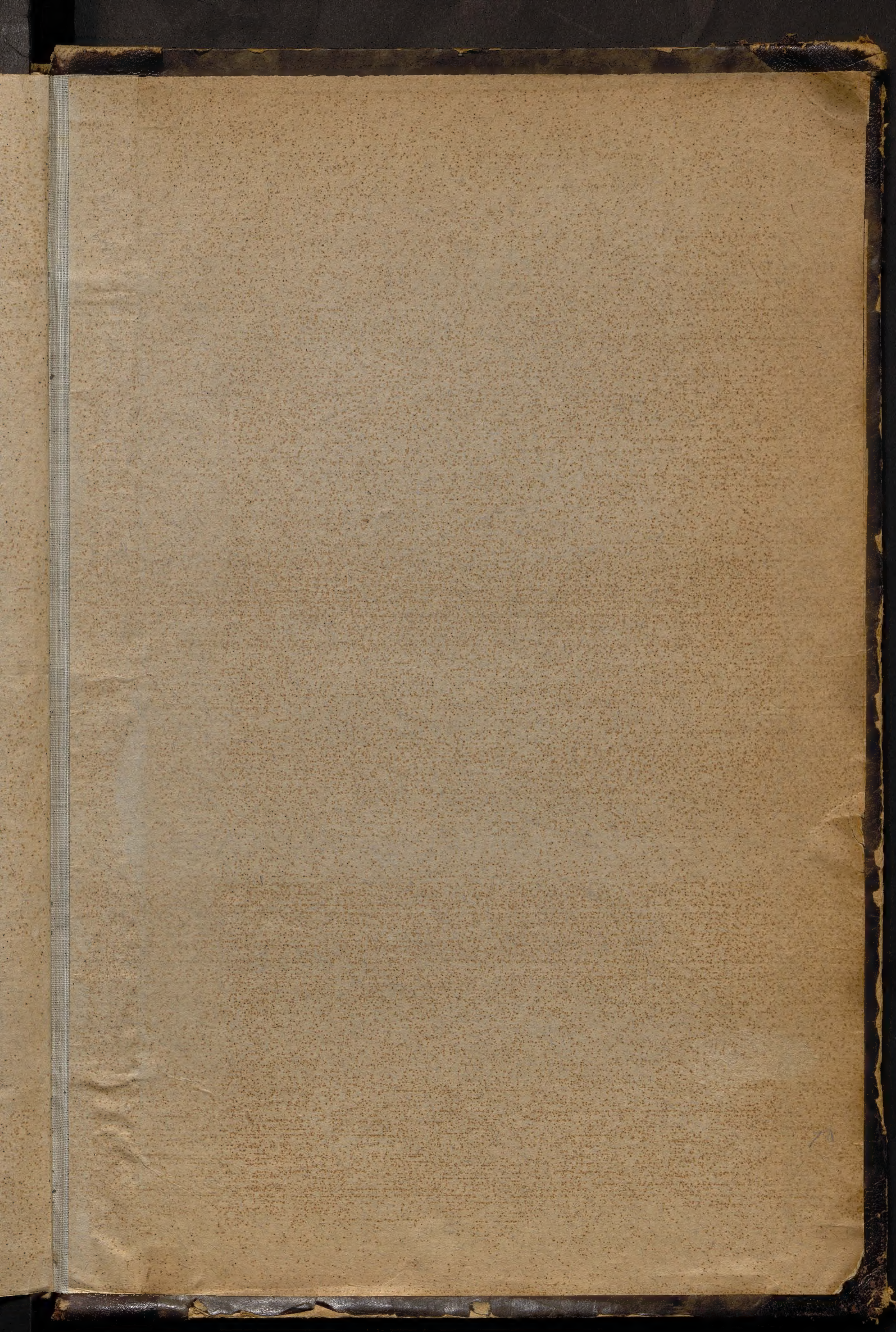
Ten iego ſposob myślenia y czynienia nigdy nienaganny, naśladowania godny od Waſzey Królewſkiey Mci mile przyimowany, od Narodu nadgrody być wartym oſądzony, nakłonił Izbę Poſelſką w trudnych y zewſząd dotąd naciſkaiących okolicznościach powierzyć mu władanie Laſki. Ta mu od Waſzey Królewſkiey Mci ſzczególną względność od Wſpół - Obywatelow żywa wdzięczność, a dla Narodu z ſtarań y prac iego obfite zaręcza owoce.

Maiąc od Izby Poſelſkiey włożony obowiązek donieſienia o tey zgodney iey czynności, ſzczęśliwym zoſtanę, ieżeli wolno mi będzie z Kollegami powrocić, z zapewnieniem, iż w powinności przezemnie pełnioney uznaieſz Waſza Królewſka Mość należne dla Tronu Pańſkiego uſzanowanie, a z wyboru uczynionego czuieſz ukontentowanie, na dowod śmiem upraſzać o pozwolenie przyſtępu do ucałowania dobrotliwey Twey Ręki.

---

w WARSZAWIE,

w Drukarni Uprzywileiowaney MICHAŁA GRÖLLA Kſięgarza Nadw. J. K. Mci.

SEJM

CZTEROLETNI

MOWY USTAWY

I PISMA

I

1788-89